

केवळ कार्यालयाच्याच उपयोगासाठी

Government of Maharashtra
Home Department

**THE BOMBAY HOME GUARDS
RULES, 1953**

(Revised up to June 1960)

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

मुंबई नगरसेना नियम, १९५३

१९६३

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय
मुंबई

महाराष्ट्र शासन.

गृह विभाग.

मुंबई, ता. १४ मे १९५३.

मुंबई नगरसेना अधिनियम, १९४७.

क्रमांक ७४०१/५-२.—मुंबई नगरसेना अधिनियम, १९४७ (सन १९४७ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३), याचे कलम ८ अन्वये मिळालेले अधिकार चालवून, महाराष्ट्र शासन पुढील नियम करित आहे :—

१. लघु संज्ञा.—या नियमांस मुंबई नगरसेना नियम, १९५३, असे म्हणावे.

१-अ. हे नियम संबंध महाराष्ट्र राज्यास लागू असतील.

२. व्याख्या.—विषयांत किंवा संदर्भात एतद्विरुद्ध कांहीं नसल्यास, या नियमांने—

- (१) “अधिनियम” या संज्ञेचा अर्थ, मुंबई नगरसेना अधिनियम, १९४७ असा समजावा ;
- (२) (कमांडंट) “सेनानी” या संज्ञेचा अर्थ, कलम २ अन्वये नेमलेला नगरसेनेचा सेनानी (कमांडंट) असा समजावा ;
- (३) “प्रधान सेनानी” (कमांडंट जनरल) या संज्ञेचा अर्थ, कलम २ अन्वये नेमलेला प्रधान सेनानी (कमांडंट जनरल) असा समजावा ;
- (४) “नमुना” म्हणजे या नियमांना जोडलेला नमुना ;
- (५) “नगरसेना” या संज्ञेचा अर्थ, कलम २ अन्वये रचना करण्यांत आलेली नगरसेना असा समजावा ;
- (६) “नगरसेनेचा सदस्य” म्हणजे कलम ३ अन्वये नेमण्यांत आलेला सदस्य असे समजावे ;
- (७) “कलम” म्हणजे अधिनियमाचे कलम.

३. नगरसेनेच्या सदस्याची नेमणूक—

(१) कोणत्याहि इसमाची—

- (अ) त्याची वयाची बीस वर्षे पूर्ण झाली असल्याशिवाय व त्याची वयाची पन्नास वर्षे पूर्ण झाली नसतील तर ;
- (ब) कोणत्याहि भाषेतील निदान चौथ्या इयत्तेची परीक्षा तो उत्तीर्ण झाला असल्याशिवाय ;
- (क) प्रधान सेनानीच्या (कमांडंट जनरलच्या) निदेशानुसार त्याची वैद्यकीय तपासणी झाल्याशिवाय आणि सेनानीच्या मते तो शारीरिक दृष्ट्या लायक असल्याशिवाय ;

नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमणूक करता कामा नये :

परंतु, प्रधान सेनानीस, योग्य बाबतीत, वय व शैक्षणिक पात्रतेसंबंधी वरील कंडिका (अ) व (ब) मध्ये ज्या अटी विहित करण्यांत आल्या आहेत त्या शिथिल करण्याचा अधिकार आहे. तसेच, राज्य शासनास असा निदेश देण्याचा अधिकार आहे की, कोणत्याहि क्षेत्राच्या संबंधात नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमणूक होण्याकरिता शैक्षणिक पात्रता या राज्य सरकारास योग्य वाटतील त्याप्रमाणे असतील.

४. नेमणुकीसाठी अर्ज.—नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमणूक होण्याची इच्छा असणाऱ्या इसमाने नमुना “अ” प्रमाणे अर्ज केला पाहिजे.

५. नगरसेना सल्लागार समिति.—(१) राज्य शासनास, संपूर्ण राज्यासाठी एक केन्द्रीय सल्लागार समिति आणि कलम २ अन्वये ज्या क्षेत्रासाठी नगरसेनेची रचना करण्यांत आली असेल अशा प्रत्येक क्षेत्रासाठी जिल्हा सल्लागार समिति नेमण्याचा अधिकार आहे.

(२) केन्द्रीय सल्लागार समिति व जिल्हा सल्लागार समिति ही राज्य शासन नामनिर्दिष्ट करील अशा सदस्यांच्या संख्येची मिळून होईल.

(३) नगरसेना संस्थेच्या कामकाजाचे वेळोवेळी पुनर्विलोकन करणे आणि प्रधान सेनानीस नगरसेनेचे कामकाज कार्यक्षमतेने पार पाडण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे हे केन्द्रीय सल्लागार समिति व जिल्हा सल्लागार समितीचे कर्तव्य असेल. समितीची कामे केवळ सल्ला देण्याच्या स्वरूपाची असतील आणि प्रधान सेनानीने केवळ सामान्य स्वरूपाच्याच गोष्टी समितीकडे पाठविल्या पाहिजेत.

६. प्रतिज्ञा.—प्रत्येक इसमाने, सदस्य म्हणून त्याची नेमणूक होण्यापूर्वी सेनानीसमक्ष किंवा त्याने त्या कारणासाठी अधिकार दिलेल्या अधिकाऱ्यासमक्ष नमुना "व" मध्ये असलेल्या प्रतिज्ञापत्रांवर सही केली पाहिजे.

७. प्रमाणपत्रे.—नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमलेल्या प्रत्येक इसमास नमुना "क" प्रमाणेचे नेमणुकीचे प्रमाणपत्र मिळाले पाहिजे.

८. पदावधि.—नगरसेनेच्या सदस्याचा पदावधि हा तीन वर्षेपर्यंत असेल; परंतु, नगरसेनेचा सदस्य म्हणून चालू राहण्यास जर असा कोणताहि सदस्य वैयक्तिक दृष्ट्या अयोग्य असेल तर त्याची नेमणूक पदावधि संपण्यापूर्वी बंद करण्याचा अधिकार आहे:

तसेच नेमणूक झालेला इसम त्याची पुन्हा नेमणूक केली जाण्यास पात्र असेल:

आणखी असे की, यथास्थिति सेनानी किंवा प्रधान सेनानी यांस, एक महिन्याची नोटीस दिल्यानंतर, नगरसेनेच्या सदस्याची नेमणूक कोणत्याहि वेळी बंद करण्याचा अधिकार आहे.

९. नगरसेनेच्या सदस्यासाठी वयोमर्यादा.—नगरसेनेच्या सदस्यास त्याचे वय पूर्ण ५५ वर्षांचे होईपर्यंत असा सदस्य म्हणून चालू असण्याचा अधिकार आहे:

परंतु, प्रधान सेनानीस योग्य बाबतीत वयोमर्यादेचे बंधन शिथिल करण्याचा अधिकार आहे.

१-अ. ज्या शर्तीस अधीन राहून काढून टाकण्याचा अधिकार अंमलांत आणतां येईल त्या शर्ती.—नगरसेनेच्या कोणत्याहि सदस्यास, त्याने नगरसेना संघटनेच्या सुव्यवस्थेस, कल्याणास किंवा शिस्तीस बाधक ठरेल असे एखादे कृत्य केले आहे याबद्दल सेनानी, किंवा प्रधान सेनानी यांची खात्री झाल्याशिवाय, कलम ६-ब, पोट-कलम (१-अ) अन्वये नगरसेनेच्या कोणत्याहि सदस्यास कामावरून काढून टाकतां कामा नये.

१०. राजीनामा.—नगरसेनेच्या सदस्यास सेनानीच्या नांवें लेखी अर्ज लिहून आपल्या पदाचा राजीनामा देण्याचा अधिकार आहे; परंतु, प्रधान सेनानी किंवा सेनानी यांनी, राजीनाम्यासाठी योग्य व पुरेशी कारणे आहेत याबद्दल त्यांची खात्री झाल्यावर राजीनामा स्वीकारल्याखेरीज, असा राजीनामा अंमलांत येणार नाही.

११. संघटना.—प्रधान सेनानीव्यतिरिक्त, प्रत्येक क्षेत्रासाठीची नगरसेना ही, सेनानी दुय्यम सेनानी (सेकंड-इन्-कमांड), अॅडज्युटंट, वरिष्ठ विभागीय सेनानी (सिनीअर डिव्हिजनल कमांडर्स), सेनानीस आवश्यक वाटेल असे स्टाफ ऑफिसर्स, विभागीय सेनानी (डिव्हिजनल कमांडर्स), कंपनी कमांडर्स, सिनीअर प्लॅटून कमांडर्स, प्लॅटून कमांडर्स, सार्जंट मेजरर्स, क्वॉटर मास्टर सार्जंट्स, प्लॅटून सार्जंट्स, सेक्शन लिडर्स, सहाय्यक सेक्शन लिडर्स, आणि बारा नगरसैनिक असलेल्या तुकड्या (सेक्शन्स) यांची मिळून होईल. तीन तुकड्या मिळून प्लॅटून, तीस प्लॅटूनची एक कंपनी व तीन कंपन्यांची एक डिव्हिजन (विभाग) होईल.

१२. प्रधान सेनानी व सेनानीचे अधिकार.—(१) प्रधान सेनानीने राज्यांतील सर्व सेनानींच्या कामावर सामान्य देखरेख व नियंत्रण ठेवले पाहिजे आणि संबंध राज्यांतील नगरसेनेच्या कामांत सुसूत्रता आणली पाहिजे. उक्त, संघटनेची कार्यक्षमता, शिस्त, व्यवस्था व प्रशिक्षण या गोष्टींबद्दल तो राज्य शासनाला प्रत्यक्षपणे जबाबदार असेल.

(२) प्रधान सेनानीच्या देखरेखीस व नियंत्रणास अधीन राहून, प्रत्येक सेनानीने, त्याच्या अधिकाराखालील नगरसेनेच्या कामकाजावर देखरेख व नियंत्रण ठेवले पाहिजे. त्याच्या अधिकाराखालील नगरसैनिकांची कार्यक्षमता, शिस्त, व्यवस्था व प्रशिक्षण यांच्या संबंधांत तो प्रधान सेनानी व राज्य शासन यांस जबाबदार असेल.

(३) प्रधान सेनानी व सेनानी यांच्या देखरेखीच्या व नियंत्रणाच्या अधीन राहून याबाबतीत सेनानीने अधिकृत केलेल्या नगर सैनिकांच्या कोणत्याहि अधिकाऱ्यास, सेनानी निर्दिष्ट करील अशा परिस्थितीत, सेनानीस कलम ४ अन्वये दिलेले अधिकार अंमलांत आणण्याचा अधिकार आहे.

१३. शिस्त.—(१) नगरसेनेच्या सदस्याने त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या प्रत्येक आदेशाचे पालन केले पाहिजे.

(२) व्यवस्था व शिस्त याबाबतच्या कारणासाठी नगरसेनेचा सदस्य हा त्याच्या स्वतःच्या अधिकाऱ्याच्या नियंत्रणाखाली असेल :

परंतु, नगरसेनेची एखादी तुकडी सामान्य पोलीस दलाबरोबर काम करीत असेल तर, अशा तुकडीचा हजर असलेला वरिष्ठ अधिकारी हा, बृहन्मुंबईत इन्स्पेक्टरच्या व इतरत्र सब-इन्स्पेक्टरच्या हुद्यापेक्षा कमी हुदा नसलेल्या, अशा पोलीस दलाच्या हजर असलेल्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याच्या नियंत्रणाखाली असेल व त्याच्या निदेशांच्या अधीन असेल.

१४. गणवेष, सरंजाम, वगैरे.—नगरसेनेच्या सदस्याने, तो कामावर असताना, त्यास देण्यांत आलेला गणवेष धारण केला पाहिजे. तसेच राज्य शासनाने वेळोवेळी मंजूर केलेली रायफल किंवा रिव्हॉल्वर किंवा इतर कोणतेहि शस्त्र जवळ बाळगण्याचा त्यास अधिकार आहे.

प्रशिक्षण.—नगरसेनेच्या सदस्यांनी, प्रधान सेनानीतर्फे वेळोवेळी निश्चित करण्यांत येईल अशा ठिकाणी प्रधान सेनानीतर्फे वेळोवेळी लेखी स्वरूपांत ठरविण्यांत येईल असे प्रशिक्षण घेतले पाहिजे.

१६. कामे व कर्तव्ये.—(१) नगरसेनेच्या सदस्यांची कामे व कर्तव्ये ही पुढीलप्रमाणे असतील :—

(अ) सावजनिक इमारतीचे संरक्षण करणे ;

(ब) गुन्ह्यास प्रतिबंध करण्याच्या कारणासाठी गस्त घालणे आणि मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ (सन् १९५१ चा मुंबई अधिनियम २२ वा) किंवा त्या त्यावेळी अंमलांत असलेला इतर कोणताहि विधि यान्वये केलेल्या ज्या विनियमांची व आदेशांची अंमलबजावणी करणे हे पोलीस अधिकाऱ्यांचे कर्तव्य असेल ते विनियम व आदेश अंमलांत आणणे ;

(क) नगरसेनेच्या सदस्यांची मुंबई मद्यनिषेध अधिनियम, १९४९ अन्वये मद्यनिषेध अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यांत येईल तेव्हां उक्त अधिनियमाचे उपबंध अंमलांत आणण्यासाठी सामान्य पोलीस दलास साहाय्य करणे ;

(ड) राज्य शासनाकडून किंवा प्रधान सेनानीकडून वेळोवेळी नेमून देण्यांत येतील अशी इतर कर्तव्ये पार पाडणे.

(२) कोणत्याहि क्षेत्रासाठी रचना करण्यांत आलेल्या नगरसेनेचा सदस्य, उक्त अधिनियम ज्या क्षेत्रांत अंमलांत असेल अशा इतर कोणत्याहि क्षेत्रांत काम करण्यास पात्र असेल.

१७. पारिश्रमिक.—नगरसेनेच्या अधिकाऱ्यांस व इतर सदस्यांस, राज्य शासनाकडून वेळोवेळी ठरविण्यांत येईल असे भत्ते अशा दराने मिळण्याचा अधिकार असेल.

१८. नुकसानभरपाई.—प्रशिक्षण घेत असताना किंवा कामगिरीवर असताना नगरसेनेच्या सदस्याच्या शरीरास किंवा त्याच्या मालमत्तेस कोणतेहि नुकसान होईल तर त्याला, राज्य शासनातर्फे ठरविण्यांत येईल अशी नुकसानभरपाई दिली पाहिजे :

परंतु, असे नुकसान हे, त्याच्या स्वतःच्या हयगयीमुळे किंवा उक्त अधिनियमाच्या किंवा त्यान्वये केलेल्या नियमांच्या उपबंधांपैकी कोणत्याहि उपबंधाचे किंवा त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याने दिलेल्या आदेशांचे किंवा निदेशांचे उल्लंघन करून जाणूनबुजून केलेल्या कृत्यामुळे किंवा वर्जनामुळे झालेले असता कामा नये.

१९. मोटारवाल्यांची तुकडी.—उक्त अधिनियमाच्या कलम ४ अन्वये जेव्हां बोलविण्यांत येईल तेव्हां आपली वाहने, यथास्थिति, प्रधान सेनानी किंवा सेनानी यांच्या स्वाधीन करण्याची ज्यांची इच्छा असेल अशा मोटारवाहन असणाऱ्या सदस्यांची मोटारवाल्यांची नगरसेना तुकडी बनविण्यांत येईल. जे (मोटर) चालविण्याचा लैसेन्स धारण करित असतील व ज्यांच्या मोटारी आवश्यक विवरणाशी जुळत असतील अशा इसमानाच केवळ ह्या तुकडींत दाखल केले जाईल. अशा मोटारवाहनाच्या उपयोगाबद्दलच्या पेट्रोलचा खर्च राज्य शासन करील. मोटार-मालक असलेल्या ज्या सदस्यांनी अशा वाहनांच्या संबंधांत दंग्याबाबत विम्याच्या पॉलिशा घेतलेल्या असतील त्या वाहनांच्या बाबतीत राज्य शासन दंग्याबद्दलचा विमा व साधा विमा यांमधील फरक देईल.

२०. रद्द करणे.—(१) मुंबई नगरसेना नियम, १९४९ हे याद्वारे रद्द करण्यांत येत आहेत :

परंतु, उक्त नियमांच्या उपबंधांपैकी कोणत्याहि उपबंधान्वये केलेली कोणतीहि गोष्ट ही, ह्या नियमांच्या संबंधित उपबंधान्वये करण्यांत आलेली गोष्ट आहे असे समजले पाहिजे.

(२) महाराष्ट्र राज्याच्या विदर्भ प्रदेशांत हे नियम अंमलांत आल्यावर, राज्याच्या विदर्भ क्षेत्रास लागू असलेला मध्यप्रांत व वऱ्हाड नगरसेना नियम, १९४७ हा रद्द होईल.

परंतु, अशा रीतीने रद्द करण्यांत आलेल्या नियमांच्या उपबंधांपैकी कोणत्याहि उपबंधान्वये केलेली कोणतीहि गोष्ट किंवा कारवाई ही, जेथवर ती ह्या नियमांच्या उपबंधांशी विसंगत नसेल तेथवर, ह्या नियमांच्या संबंधित उपबंधान्वये केलेली गोष्ट किंवा कारवाई आहे असे समजले पाहिजे.

नमुना " अ " .

(नियम ४ पहा.)

मे. सेनानी, नगरसेना ..... यांस,

मी जाहीर करतो की, मी भारताचा नागरिक आहे आणि* ..... साठीच्या नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नोंदणी करण्याची माझी इच्छा आहे आणि नांव नोंदल्यानंतर कमीत कमी तीन वर्षेपर्यंत महाराष्ट्र राज्याच्या हद्दी कायमच्या सोडून जाण्याचा माझा हेतु नाही आणि इतर कोणत्याहि दलांत काम करण्यासाठी मी कोणत्याहि रीतीने बांधलेला नाही.

मला असे समजते की,—

(१) कोणत्याहि निकडीच्या प्रसंगी, कोणत्याहि वेळी व कोणत्याहि मुदतीसाठी व महाराष्ट्र राज्याच्या कोणत्याहि भागांत मला कामावर बोलविले जाईल;

(२) माझ्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या आदेशानुसार मला प्रशिक्षण घ्यावे लागेल व परेड्सचा वेळी हजर रहावे लागेल.

(३) मला पुढील प्रमाणे प्रतिज्ञा करावी लागेल :—

" मी, ... राहणार ..... , शपथपूर्वक व मनःपूर्वक जाहीर करितो व निश्चयपूर्वक सांगतो की, मी,* ..... नगरसेनेचा सदस्य म्हणून, पक्षपात किंवा स्नेह, दुर्भावना किंवा द्वेषभाव किंवा जातीय किंवा राजकीय पक्षपात यांपासून अलिप्त राहून, महाराष्ट्र शासनाची चांगल्या तऱ्हेने व सचोटीने कामगिरी बजावीन ; आणि मी माझ्या सामर्थ्यानुसार शांततारक्षण, मालमत्तेचे संरक्षण व सार्वजनिक सुरक्षितता यांच्या संबंधांत मला नेमून दिलेली सर्व कामे व कर्तव्ये पार पाडीन आणि मी माझ्या उत्तम कर्तबगारीनुसार

*संबंधित क्षेत्राचे नांव येथे दाखल करावे.

व माहितीनुसार असा इसम म्हणून सर्व कर्तव्ये इमानेंइतबारें व कायद्यांस अनुसरून पार पाडीन आणि कोणताहि जातीय किंवा राजकीय पक्षपात, शासनानें किंवा माझ्या वरिष्ठ अधिकार्यानें मला नेमून दिलेल्या कर्तव्यांच्या आड येऊं देणार नाहीं.”

(४) मुंबई नगरसेना नियम, १९५३ यांस अनुसरून राजीनामा देण्याची परवानगी देण्यांत वेईल ती प्रसंगखेरीज करून मला नगरसेना संघटनेंत तीन वर्षपर्यंत कामगिरी बजावावी लागेल.

(५) मला साधारणपणे *..... याच्या कोणत्याहि भागांत काम करावें लागेल.

१. संपूर्ण नांव .....
२. पत्ता (घरचा) .....
(धंद्याचा) .....
३. टेलोफोन नंबर (घरचा) ..... } जर असल्यास .....
(धंद्याच्या जागेचा) .....
४. जन्म तारीख .....
५. जन्मस्थळ (शहर) ..... } .....
(गांव किंवा जिल्हा) .....
६. धंदा किंवा व्यवसाय .....
७. शिक्षण (धारण केलेली पदवी किंवा उत्तीर्ण झालेली परीक्षा) } .....

(परकीय भाषांचें ज्ञान किंवा स्टेनोग्राफी किंवा टायपिंगचें ज्ञान यासारख्या विशेष पात्रता नमूद कराव्या.)

८. युद्धसंबंधी सेवा किंवा सैनिकी किंवा नाविक प्रशिक्षण किंवा कोणतेहि प्रथमोपचार किंवा अॅम्ब्युलन्स पथकामधील प्रशिक्षण याचा तपशील .....

९. बापाचें नांव .....

१०. बापाचा धंदा किंवा व्यवसाय .....

११. जर मूळचा पाकिस्तानचा रहिवासी असेल तर त्या वसाहती स्वराज्यांतील (डोमिनिय) पत्ता व भारतीय संघराज्यांत स्थानांतर केल्याची तारीख.

१२. मागील पांच वर्षांत अर्जदार जेथें एका वर्षाहून अधिक काळ राहिला असेल अशा ठिकाणांचा तपशील. अशा प्रत्येक ठिकाणीं राहण्याच्या जागेचा पत्ता—यांत घर नंबर, गल्ली, सडक, रस्ता, गांव किंवा शहर आणि जिल्हा निर्दिष्ट करावा—व अशा ठिकाणीं निवासाची मुदत तारखांसह नमूद करावी.

पासून

पर्यंत

राहण्याचा संपूर्ण पत्ता.
(गांव, तालुका, जिल्हा, घर नंबर, रस्ता बगैरे).

* संबंधित क्षेत्राचें नांव येथें दाखल करावें.

पुढील प्रश्नांची उत्तरे त्यासमोर दिलेली आहेत :--

- (१) तुम्ही हत्याराबाबत लैसेन्स धारण करित आहांत काय? असल्यास, हत्यारांचे वर्णन द्या.
  - (२) अन्यस्त्रे वापरण्याचे कोणतेही प्रशिक्षण तुम्हांस मिळालेले आहे काय?
  - (३) तुमचे स्वतःचे मालकीचे मोटरवाहन आहे का? असल्यास त्याचे वर्णन द्या आणि तुम्ही मोटर विभागांत दाखल होणार आहांत किंवा कसे ते लिहा; नसल्यास तुम्ही तुमचे वाहन मोटर विभागाचे स्वाधीन करण्यास तयार आहांत किंवा कसे.
  - (४) कोणत्याही गुन्ह्याबाबत तुम्हांला कधी कोर्टाकडून शिक्षा झाली आहे काय? झाली असल्यास गुन्ह्याची व शिक्षेची संपूर्ण माहिती द्या.
- मी जाहीर करतो की वरील तपशील बरोबर आहे.

तारीख .....

(सही) .....

जे तुम्हांला व्यक्तिः कमीत कमी तीन वर्षे ओळखतात अशा दोन सम्मान्य गृहस्थांच्या सहींची चांगल्या वर्तणुकीबाबतची प्रमाणपत्रे खालील जागी नमूद करावी :--

- (१) .....
प्रमाणपत्र देईल त्या इसमाची सही.

पत्ता .....
टेलिफोन क्रमांक (असल्यास) .....

- (२) .....
प्रमाणपत्र देईल त्या इसमाची सही.

पत्ता .....
टेलिफोन क्रमांक (असल्यास) .....

टीप.—(१) जर तुम्ही शासकीय नोकर असाल किंवा स्थानिक प्राधिकारी, पेढी (फार्म) किंवा इतर कोणतेही कार्यालय, यांत नोकर असाल तर तुम्ही हा नमुना, तुमच्या बरिष्ठ अधिकाऱ्यामार्फत, तुम्ही प्रशिक्षण घेण्यास त्याची कोणतीही हरकत नाही आणि निकडीच्या प्रसंगी कोणत्याही वेळी व कोणत्याही मुदतीपर्यंत आणि महाराष्ट्र राज्याच्या कोणत्याही भागांत काम करण्यासाठी तो तुम्हांस सोडील अशा अर्थाच्या त्याच्या प्रमाणपत्रासहित पाठविला पाहिजे.

- (२) नमुना भरल्यानंतर तो नगरसेनेच्या सेनानीकडे पोस्टाने पाठवावा किंवा त्यांच्या स्वाधीन करावा. तुमच्या सेवेचा उपयोग करून घेतां येईल किंवा कसे याविषयी तुम्हास योग्य वेळी कळविण्यांत येईल.

नमुना " ब ".

(नियम ६ पहा.)

प्रतिज्ञेचा नमुना.

" मी, ...
 राहाणार .....
 प्रतिज्ञापूर्वक व मनःपूर्वक असे जाहीर करितों व निश्चयपूर्वक सांगतों की, मी * .....
 नगरसेनेचा सदस्य म्हणून पक्षपात किंवा स्नेह, दुर्भावना किंवा द्वेषभाव किंवा जातीय किंवा राजकीय
 पक्षपात यांपासून अलिप्त राहून, महाराष्ट्र शासनाची चांगल्या तऱ्हेने व सचोटीने कामगिरी
 बजावीन ; आणि मी माझ्या सामर्थ्यानुसार शांततारक्षण, मालमत्तेचे संरक्षण व सार्वजनिक
 सुरक्षितता यांच्या संबंधांत मला नेमून दिलेली सर्व कामें व कर्तव्ये पार पाडीन आणि मी माझ्या
 उत्तम कर्तबगारीनुसार व माहितीनुसार असा इसम म्हणून सर्व कर्तव्ये इमानेइतवारें व कायद्यास
 अनुसरून पार पाडीन आणि कोणताहि जातीय किंवा राजकीय पक्षपात, शासनानें किंवा माझ्या
 वरिष्ठ अधिकाऱ्यानें मला नेमून दिलेल्या कर्तव्यांच्या आड येऊं देणार नाहीं.

नमुना " क ".

(नियम ७ पहा.)

नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमणुकीबद्दलचें प्रमाणपत्र.

कमांक .....

महाराष्ट्र राज्य.

श्री. .... यांस,
 मुंबई नगरसेनेबाबत अधिनियम, १९४७ (सन १९४७ चा ३ रा), यांन्वये .....
 ..... (क्षेत्रासाठी) नगरसेनेचा सदस्य म्हणून नेमण्यांत आले आहे.
 दिनांक ..... १९६ .....

सही .....

हुदा .....

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशावरून व त्यांच्या नांवानें,

डी. एस्. जोशी,
 शासनाचे सचिव.

(True translation)

P. S. THORAT,

Examiner of Books and Publications, Bombay.

* संबंधित क्षेत्राचें नांव येथें दाखल करावें.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.